1. תהא A מטריצה מעל המרוכבים עם פ״א $p_A = x^3 - 2ix^2 + 3x$. חשבו את $rank(A^k)$ לכל k

פתרון: הפ"א של A הוא מדרגה 3, זה אומר ש$A \in \mathbb{C}^{3\times 3}$.

$$p_A = x(x^2 - 2ix + 3) = x(x-3i)(x+i)$$

לA יש 3 ע"ע, $0, 3i, -i$.

A לכסינה, כי למעשה הוכחנו טענה כללית בתרגול הקודם שמטריצה מגודל $n \times n$ יש לה n ע"ע שונים היא לכסינה.

$$P^{-1}AP = \begin{pmatrix} 0 & & \\ & 3i & \\ & & -i \end{pmatrix}$$

$$P^{-1}A^kP = (P^{-1}AP)^k = \begin{pmatrix} 0 & & \\ & 3i & \\ & & -i \end{pmatrix}^k = \begin{pmatrix} 0 & & \\ & (3i)^k & \\ & & (-i)^k \end{pmatrix}$$

$$rank\begin{pmatrix} 0 & & \\ & (3i)^k & \\ & & (-i)^k \end{pmatrix} = 2$$

כפל במטריצה הפיכה לא משנה את הדרגה, לכן $rank(A^k) = 2$.

2. תהי A מטריצה מ$rank$ 1. הוכיחו שלפחות אחת מהמטריצות הבאות הפיכה:

$$A - 3I, A + 3I$$

פתרון: אם A מגודל 1×1 , אם $A = 3I$ אז $A \neq -3I$ ולכן $A + 3I \neq 0$ ולכן היא הפיכה. אחרת $A \neq 3I$ ואז $A - 3I \neq 0$ ולכן הפיכה. (כי מדובר במטריצות מגודל 1×1, ואז המטריצה היא או הפיכה או 0).

נניח שA מגודל $n \times n$ עבור n גדול מ1. אז 0 הוא ע"ע כי A לא הפיכה. מכיוון ש$rank(A) =$ 1, אז $\dim N(A) = n - 1$, וזה בדיוק הר"ג של הע"ע 0.

לכן הר"א של 0 הוא לפחות $n-1$. זה אומר שיש לכל היותר עוד ע"ע אחד (כי סכום הריבויים האלגבריים הוא n).

אם $A - 3I$ לא הפיכה, זה אומר ש3 הוא ע"ע של A.

(הסבר: λ הוא ע"ע של A אמ"ם $|\lambda I - A| = 0 = |A - \lambda I|$ אמ"ם $|A - \lambda I|$ לא הפיכה.)

ואם $A + 3I$ לא הפיכה זה אומר ש-3 הוא ע"ע של A.

לא ייתכן ששניהם ע"ע של A, כי אמרנו שיש רק עוד אחד לכל היותר.

ולכן לפחות אחת מהמטריצות האלו הפיכה.

3.

$$A = \begin{pmatrix} 1 & \cdots & 1 \\ \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & \cdots & 1 \end{pmatrix}$$

כלומר, כל הערכים בA שווים 1. האם A לכסינה?
פתרון:

$$rank(A) = 1$$

ולכן כמו בתרגיל הקודם 0 הוא ע"ע מר"ג $n-1$.
גם n הוא ע"ע של המטריצה, עם וקטור עצמי

$$\begin{pmatrix} 1 \\ \vdots \\ 1 \end{pmatrix}$$

הר"א של 0 גדול שווה מהר"ג ולכן הוא $n-1$ או n.
הר"ג של n הוא לפחות 1, ולכן הר"א הוא לפחות 1.
כידוע, סכום הריבויים האלגבריים הוא לכל היותר n. לכן חייב להתקיים שהר"א של 0 הוא $n-1$. ושל n הוא 1 . אז קיבלנו שסכום הריבויים האלגבריים הוא n, ולכן הפ"א מל"ל, ולכל ע"ע ר"א=ר"ג.
לכן A לכסינה.

4. תרגיל: נתונות 5 מטריצות. עליכם לקבוע מי מהמטריצות דומות אחת לשניה.

$$A_1 = \begin{pmatrix} 2 & 1 & & & \\ & 2 & 1 & & \\ & & 2 & & \\ & & & 5 & \\ & & & & 5 \end{pmatrix}, A_2 = \begin{pmatrix} 2 & & & & \\ & 2 & 1 & & \\ & & 2 & & \\ & & & 5 & \\ & & & & 5 \end{pmatrix}, A_3 \begin{pmatrix} 2 & & & & \\ & 2 & & 1 & \\ & & 2 & & \\ & & & 5 & \\ & & & & 5 \end{pmatrix}, A_4 \begin{pmatrix} 2 & & & & \\ & 2 & & & \\ & & 2 & & \\ & & & 5 & \\ & & & & 5 \end{pmatrix}$$

פתרון: לכולן יש אותו פ"א

$$p = (x-2)^3(x-5)^2$$

לכולן יש ע"ע 2 מר"א 3 וע"ע 5 מר"א 2.
נבדוק ריבויים גיאומטריים:
A_1:

$$A_1 - 2I = \begin{pmatrix} 2 & 1 & & & \\ & 2 & 1 & & \\ & & 2 & & \\ & & & 5 & \\ & & & & 5 \end{pmatrix} - 2I = \begin{pmatrix} 0 & 1 & & & \\ & 0 & 1 & & \\ & & 0 & & \\ & & & 3 & \\ & & & & 3 \end{pmatrix}$$

ר"ג של 2 הוא 1.

$$A_1 - 5I = A_1 = \begin{pmatrix} 2 & 1 & & & \\ & 2 & 1 & & \\ & & 2 & & \\ & & & 5 & \\ & & & & 5 \end{pmatrix} - 5I = \begin{pmatrix} -3 & 1 & & & \\ & -3 & 1 & & \\ & & -3 & & \\ & & & 0 & \\ & & & & 0 \end{pmatrix}$$

ר"ג של 5 = 2.
A_1 לא לכסינה ולכן לא דומה לA_4.
A_2 :

$$\begin{pmatrix} 2 & & & & \\ & 2 & 1 & & \\ & & 2 & & \\ & & & 5 & \\ & & & & 5 \end{pmatrix} - 2I = \begin{pmatrix} 0 & & & & \\ & 0 & 1 & & \\ & & 0 & & \\ & & & 3 & \\ & & & & 3 \end{pmatrix}$$

ר"ג של 2 = 2.
המטריצה לא לכסינה ולכן A_2 לא דומה לA_4.
הוכחנו שלמטריצות דומות יש אותם ע"ע, ולכל ע"ע יש את אותו ריבוי גיאומטרי. לכן A_1 וA_2 לא דומות.

$$\begin{pmatrix} 2 & & & & \\ & 2 & 1 & & \\ & & 2 & & \\ & & & 5 & \\ & & & & 5 \end{pmatrix} - 5I = \begin{pmatrix} -3 & & & & \\ & -3 & 1 & & \\ & & -3 & & \\ & & & 0 & \\ & & & & 0 \end{pmatrix}$$

הר"ג של 5 = 2.
A_3 :

$$\begin{pmatrix} 2 & & & & \\ & 2 & & 1 & \\ & & 2 & & \\ & & & 5 & \\ & & & & 5 \end{pmatrix} - 2I = \begin{pmatrix} 0 & & & & \\ & 0 & & 1 & \\ & & 0 & & \\ & & & 3 & \\ & & & & 3 \end{pmatrix}$$

הר"ג של 2 = 3

$$\begin{pmatrix} 2 & & & & \\ & 2 & & 1 & \\ & & 2 & & \\ & & & 5 & \\ & & & & 5 \end{pmatrix} - 5I = \begin{pmatrix} -3 & & & & \\ & -3 & & 1 & \\ & & -3 & & \\ & & & 0 & \\ & & & & 0 \end{pmatrix}$$

הר"ג של 5 הוא 2.
קיבלנו שA_3 לכסינה ולכן היא דומה לA_4.
A_5 :

$$\begin{pmatrix} 2 & & & & \\ & 2 & 1 & & \\ & & 2 & & \\ & & & 5 & 1 \\ & & & & 5 \end{pmatrix} - 2I = \begin{pmatrix} 0 & & & & \\ & 0 & 1 & & \\ & & 0 & & \\ & & & 3 & 1 \\ & & & & 3 \end{pmatrix}$$

הר"ג של 2 = 2.

$$\begin{pmatrix} 2 & & & & \\ & 2 & 1 & & \\ & & 2 & & \\ & & & 5 & 1 \\ & & & & 5 \end{pmatrix} - 5I = \begin{pmatrix} -3 & & & & \\ & -3 & 1 & & \\ & & -3 & & \\ & & & 0 & 1 \\ & & & & 0 \end{pmatrix}$$

הר"ג הוא 1.

לכן A_5 לא דומה לאף אחת מהמטריצות כי בכולן הר"ג של 5 היה 2.

ע"ע, ו"ע ולכסון של העתקות לינאריות:

תהי $T : V \to V$ הע"ל. λ יקרא ע"ע של T אם קיים $v \neq 0$ כך ש

$$Tv = \lambda v$$

v יקרא ו"ע של T שמתאים לλ.

אוסף הו"ע של λ ביחד עם וקטור ה0 נקרא המ"ע של λ.

תרגיל: תהי $A \in \mathbb{F}^{n\times n}$. נגדיר

$$T : \mathbb{F}^{n\times n} \to \mathbb{F}^{n\times n}$$

$$T(B) = AB$$

הוכיחו שλ ע"ע של T אמ"ם הוא ע"ע של A.

פתרון: $\Longrightarrow$ נניח שλ ע"ע של A ונוכיח שהוא ע"ע של T.

קיים וקטור $0 \neq v \in \mathbb{F}^n$ כך ש$Av = \lambda v$. נגדיר

$$B = \begin{pmatrix} v & \cdots & v \end{pmatrix}$$

מטריצה שכל העמודות שלה הן v.

$$T(B) = AB = \begin{pmatrix} Av & \cdots & Av \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \lambda v & \cdots & \lambda v \end{pmatrix} = \lambda \begin{pmatrix} v & \cdots & v \end{pmatrix} = \lambda B$$

$B \neq 0$ ו"ע של λ ולכן λ הוא ע"ע של T.

$\Longleftarrow$: נניח λ ע"ע של T, ונוכיח שהוא ע"ע של A.

קיימת מטריצה $0 \neq B \in \mathbb{F}^{n\times n}$ כך ש:

$$T(B) = AB = \lambda B$$

$B \neq 0$ ולכן יש לה עמודה כלשהי ששונה מ0. נניח $C_i(B) \neq 0$.

$$AC_i(B) = C_i(AB) = C_i(\lambda B) = \lambda C_i(B)$$

קיבלנו ש$C_i(B)$ הוא ו"ע שמתאים לλ ולכן λ ע"ע של A.

איך מוצאים ע"ע וו"ע של העתקה לינארית?

תשובה: בוחרים בסיס B ומחשבים

$$[T]_B$$

הע"ע של $[T]_B$ הם הע"ע של T. והו"ע של $[T]_B$ הם וקטורי הקורדינטות לפי הבסיס B של T.
כלומר, לא נקבל את v, אלא את $[v]_B$.
דוגמא: נגדיר בסיס $B = \left\{1+x, x, x^2\right\}$

$$\begin{aligned} T(1+x) &= -1+x^2 \\ T(x) &= 1+x^2 \\ T(x^2) &= 1+2x-x^2 \end{aligned}$$

מצאו ע"ע ו ו"ע.
פתרון:

$$[T]_B = \begin{pmatrix} -1 & 1 & 1 \\ 1 & -1 & 1 \\ 1 & 1 & -1 \end{pmatrix}$$

$$p_A(\lambda) = (\lambda+2)^2 (\lambda-1)$$

$$V_{-2} = span\left\{\begin{pmatrix} 1 \\ 0 \\ -1 \end{pmatrix}, \begin{pmatrix} 0 \\ 1 \\ -1 \end{pmatrix}\right\}$$

$$V_1 = span\left\{\begin{pmatrix} 1 \\ 1 \\ 1 \end{pmatrix}\right\}$$

אז הע"ע של T הם $-2, 1$.

$$V_{-2}(T) = span\{1+x-x^2, x-x^2\}$$

$$V_1(T) = span\{1+2x+x^2\}$$

הגדרה: T נקראת לכסינה אם קיים בסיס C, כך ש

$$[T]_C$$

אלכסונית.
הוכחתם בהרצאה שT לכסינה אמ"ם יש בסיס למרחב שמורכב מוקטורים עצמיים שלה, והבסיס המלכסן, C, מורכב מוקטורים עצמיים. אמ"ם לכל בסיס B, $[T]_B$ לכסינה. הצורה האלכסונית של המטריצות המייצגות, היא בדיוק הצורה האלכסונית של T.
בדוגמא שלנו T לכסינה, כי יש 3 ו"ע, הבסיס המלכסן

$$C = \{1+x-x^2, x-x^2, 1+2x+x^2\}$$

$$[T]_C = \begin{pmatrix} -2 & & \\ & -2 & \\ & & 1 \end{pmatrix}$$

חילוק פולינומים:

נניח שיש פולינום מתוקן עם מקדמים שלמים ורוצים למצוא לו את השורשים.

שני שלבים:

1. שיטת הניחוש- מנחשים שורש אחד של הפולינום. מציבים מספרים ובודקים אם הם מאפסים את הפולינום. השורשים השלמים בהכרח מחלקים את הגורם החופשי של הפולינום.
2. נניח שמצאנו שורש 3. זה אומר שהפולינום מתחלק ב$(x-3)$.

ואז נבצע חילוק פולינומים.

דוגמא: פרקו את $x^3+x^2-8x-12$ לגורמים לינאריים.

פתרון: נציב את המספרים: $1,-1,2,-2,3,-3,4,-4,6,-6,12,-12$

-2 מאפס את הפולינום.

x^2-x-6	
$x^3+x^2-8x-12$	$(x+2)$
x^3+2x^2	
$-x^2-8x-12$	
$-x^2-2x$	
$-6x-12$	
$-6x-12$	

$$x^3+x^2-8x-12=(x+2)(x-3)(x+2)$$

שילוש מטריצות:

הגדרה: מטריצה A נקראת ניתנת לשילוש אם היא דומה למטריצה משולשית.

משפט: A ניתנת לשילוש אמ"ם הפ"א של A מל"ל.

אלגוריתם לשילוש מטריצה:

הפ"א של A מל"ל זה אומר שיש לA ע"ע. לכל ע"ע נבחר בסיס למ"ע. נקח את האיחוד של הבסיסים (זה לא בהכרח בסיס ל$\mathbb{F}^n$), נשלים אותו לבסיס למרחב כולו.

נסמן

$$B=\{v_1,...,v_n\}$$

$$P=\begin{pmatrix} v_1 & \cdots & v_n \end{pmatrix}$$

$$P^{-1}AP=\begin{pmatrix} \lambda_1 & 0 & & B \\ 0 & \ddots & & \\ & 0 & \lambda_m & \\ 0 & 0 & & D \end{pmatrix}$$

D היא מטריצה מגודל יותר קטן. נפעיל את האלגוריתם על D.

$$Q^{-1}DQ = \begin{pmatrix} \lambda_1' & 0 & & B' \\ 0 & \ddots & & \\ & 0 & \lambda_{m'}' & \\ 0 & 0 & & D' \end{pmatrix}$$

$$\begin{pmatrix} I & \\ & Q^{-1} \end{pmatrix} P^{-1}AP \begin{pmatrix} I & \\ & Q \end{pmatrix}$$